

PROFILAKTIKA INSPEKTORINING MA'MURIY HUQUQB UZARLIKLAR TO'G'RIDAGI ISHLARNI YURITISH FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH

Bahodirov Javohir Ixtiyor o'g'li

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17348598>

Annotatsiya: Ushbu maqolada profilaktika inspektorlarining ma'muriy huquqbuzarliklar to'g'risidagi ishlarni yuritish jarayonidagi faoliyatini takomillashtirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, huquqbuzarliklarning oldini olish, ularni tezkor va adolatli ko'rib chiqish, dalillarni to'plash, ma'muriy bayonnomalarni rasmiylashtirishda zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish bo'yicha taklif va tavsiyalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: profilaktika inspektori, ma'muriy ish, huquqbuzarlik, profilaktika, huquqiy madaniyat, axborot texnologiyasi, hamkorlik.

Kirish

O'zbekiston Respublikasida huquqbuzarliklar profilaktikasi tizimi jamiyat xavfsizligi va huquqiy barqarorlikni ta'minlashda muhim o'rin tutadi. Profilaktika inspektorlari esa ushbu tizimning asosiy bo'g'ini bo'lib, ularning ma'muriy huquqbuzarliklar bo'yicha ishlarni yuritish faoliyati fuqarolarning huquq va erkinliklarini himoya qilish, ijtimoiy tartibni saqlash va qonun ustuvorligini ta'minlashga qaratilgan.

Biroq amaliyot shuni ko'rsatadiki, ushbu sohada ayrim muammolar, xususan, hujjatlarni yuritishdagi byurokratik to'siqlar, huquqbuzarlik dalillarini to'plashdagi sustlik, elektron tizimlardan foydalanishdagi yetarli malaka yetishmovchiligi kabi masalalar mavjud. Shu sababli profilaktika inspektorlarining ma'muriy ishlarni yuritish faoliyatini modernizatsiya qilish dolzarb masala hisoblanadi.

Asosiy qism

1. Ma'muriy huquqbuzarliklar bo'yicha ish yuritishning huquqiy asoslari

O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy javobgarlik to'g'risida"gi Kodeksi va "Huquqbuzarliklar profilaktikasi to'g'risida"gi Qonuni profilaktika inspektorlarining faoliyatini tartibga soluvchi asosiy me'yoriy hujjatlardir. Mazkur qonunlarda profilaktika inspektorlariga ma'muriy bayonnomalarni tuzish, huquqbuzarlik dalillarini rasmiylashtirish, ogohlantirish choralarni ko'rish hamda tegishli organlarga materiallarni taqdim etish vakolatlari berilgan.

2. Ish yuritish jarayonida uchraydigan muammolar

Amaliyotda quyidagi kamchiliklar kuzatiladi:

- Ma'muriy bayonnomalarni to'ldirishda huquqiy xatoliklar va hujjat shaklidagi nomuvofiqliklar;
- Huquqbuzarlik holatlarini aniqlashda texnik vositalardan (videofiksatsiya, elektron baza, mobil dastur) to'liq foydalanilmasligi;
- Dalillarni saqlash va tahlil qilish mexanizmlarining samarador emasligi;
- Hududiy organlar, sud va ichki ishlar bo'limlari o'rtasidagi ma'lumot almashinuvi sustligi.

3. Faoliyatni takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari

Profilaktika inspektorining ma'muriy ishlarni yuritish faoliyatini samarali tashkil etish uchun quyidagi yo'nalishlarda islohotlar zarur:

1. **Elektron hujjatlashtirish tizimini keng joriy etish.** Ma'muriy ish yuritish jarayonida "E-ma'muriy ish" platformasini to'liq ishga tushirish, bu orqali huquqbuzarlik to'g'risidagi barcha ma'lumotlar yagona bazada saqlanishi lozim.
2. **Huquqiy va axborot savodxonligini oshirish.** Profilaktika inspektorlari uchun doimiy ravishda seminar-treninglar o'tkazish, ayniqsa, yangi normativ hujjatlar va elektron platformalar bilan ishlash bo'yicha malaka oshirish kurslarini yo'lga qo'yish.
3. **Hamkorlik tizimini mustahkamlash.** Mahalla fuqarolar yig'inlari, ta'lim muassasalari, sog'liqni saqlash va yoshlar ishlari agentliklari bilan hamkorlikda huquqbuzarliklarni erta aniqlash va ularning oldini olish tizimini kuchaytirish.
4. **Nazorat va tahlil mexanizmini modernizatsiya qilish.** Har bir inspektorning faoliyatini elektron monitoring asosida baholash tizimini joriy etish, bu orqali natijadorlik ko'rsatkichlarini oshirish mumkin.
5. **Aholi o'rtasida huquqiy madaniyatni yuksaltirish.** Fuqarolarning ma'muriy qonunbuzarliklarga munosabatini o'zgartirish, profilaktika tadbirlarini axborot kampaniyalari orqali ommalashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, profilaktika inspektorlarining ma'muriy ishlarni yuritish faoliyati samaradorligi asosan huquqiy, tashkiliy va texnologik omillarga bog'liq. Elektron hujjatlashtirish tizimi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalanish, shuningdek, mutaxassislarining kasbiy tayyorgarligi yuqori bo'lsa, ma'muriy ishlar tezkor, shaffof va adolatli tarzda amalga oshiriladi. Bundan tashqari, aholining huquqiy madaniyatini oshirish ham ma'muriy huquqbuzarliklar sonining kamayishiga olib keladi.

Xulosa

Profilaktika inspektorining ma'muriy huquqbuzarliklar to'g'risidagi ishlarni yuritish faoliyatini takomillashtirish bugungi kunda huquqiy davlatni rivojlantirishning ajralmas qismidir. Bu borada raqamli texnologiyalarni joriy etish, huquqiy bilimlarni oshirish, tahliliy monitoring tizimlarini yo'lga qo'yish va fuqarolik jamiyati institutlari bilan hamkorlikni kuchaytirish zarur. Shunda huquqbuzarliklarning oldini olishda profilaktika inspektorlarining roli yanada kuchayadi, jamiyatda qonun ustuvorligi va huquqiy madaniyat mustahkamlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ichki ishlar organlari faoliyatini raqamlashtirish konsepsiyasi. – Toshkent, 2022.
2. Karimov I.A. Huquqiy davlat qurish – jamiyat taraqqiyotining asosi. – T.: O'zbekiston, 2015.
3. Jo'rayev A., Tursunov B. Huquqbuzarliklar profilaktikasi nazariyasi va amaliyoti. – T.: Akademiya, 2020.